

Pojedini brojevi:	Mjesečna pretplata:
U Beogradu i u krajevima zapadnoeuropskim od 6. i kr. četa po cijeni od 6 helera	U Beogradu i u krajevima zapadnoeuropskim od 6. i kr. četa za jednu i etapu po 200
U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od 10 helera	U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji 200
Izvan ovog područja po cijeni od 12 helera	U ostalim krajevima Austro-ugarske monarhije 200
	U inostranstvu 250

Oglasiti po cijeniku.

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.
Uprava i primanje pretplata Topličin vanae broj 21. Telefon broj 25.
Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38.

Ratni izvještaji.

Izveštaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 11. marta.

Istočno bojište:

Nema nikakvih osobitih događaja.

Talijansko bojište:

Protivu visoravni Krasa Talijani su s vremena na vrijeme upravljali jaču topničku vatru i vatru s minama. Jutros je odbijen jedan neprijateljski napad pred Kostanjecom.

Jugo-Istočno bojište:

Kod Buzi, 25 km. od Berata rastjerale su naše izvidnice jedno neprijateljsko odjeljenje.

Zamjenik glavnog generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Izveštaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 12. marta.

Zapadno bojište:

Jasan vidik imao je na mnogim mjestima fronta za posljednju povećanu topničku i letaćku djelatnost. Naravno je jaka vatra bila u oblasti Anjere između Bucquoya i Le Transleya, živahna u mnogim odjeljcima Aisne i Champagne. Južno od Riponta su Francuzi danas uzaludno napali naše položaje. Oni su odbijeni. Vazdušnim napadom naših letaca izgubio je protivnik 16 letelica i dva vezana balona, odbranbenom vatrom i letelicu.

Istočno bojište:

Kod dosta žive topničke i predpoložajne djelatnosti nema još nikakve veće borbene djelatnosti.

Mačedonsko bojište:

Između ohridskog i prespanskog jezera odigrale su se pred našim linijama manje borbe.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Pred novim borbama.

Još je zastrta budućnost velikih ratnih događaja na kopnu, koje bez sumnje možemo očekivati, pošto će neprijatelji središnjih vlasti sigurno pokušati zadnji snažni napor sila, kako bi čeličnu frontu središnjih vlasti na ovom ili onom mjestu probili. Na većem su se dijelu zapadnog bojišta u prošloj nedjelji razvili živahni bojevi, kod čega su izmjenično bili napadači Nijemci a izmjenično Englezi i Fran-

cuzi. Izuzevši neke manje neznane francusko-engleske uspjehe, zadržali su Nijemci ne samo nadmoć nad neprijateljem, nego su, na raznim mjestima osvojili i znatnog zemljišnog prostora. Kod toga je neprijatelj pretrpio teških i krvavih gubitaka, a morao je u rukama njemačkih četa da ostavi i dosta zarobljenika, te ratnog materijala. Najvažnija borbeno djelatnost odigrala se na istočnoj obali Maase, gdje su Nijemci osvojili prostora u širini od 1500 metara i učinili preko 600 zarobljenika, zaplijeniše nuz to i 16 mašinskih pušaka. Ponovni pokuši Francuza, da natrag osvoje oduzete im položaje, izjalovili su se pod novim njihovim teškim gubicima, dok su na protiv njemački gubitak bili vrlo maleni. Žestoke su bile borbe oko takozvanog champagneškog majura kod uzvisine 185, gdje su pojedini dijelovi rovova opetovano mijenjali gospodara. Francuzi su i ovdje prema njemačkim izvještajima pretrpjeli teške gubitke, a da im nije uspelo izbaciti Nijemce iz njihovih glavnih položaja. I kod njemačkog napada u courlereskoj šumi, koji je preduzet nakon kratke topničke pripreme i energično proveden, postigli su Nijemci jedan vrlo lijepi uspjeh, koji im je donio na zarobljeničima šest časnika i 200 vojnika. Kod toga je među Francuzima došlo do panike, i svi, koji nisu pali ili bili zarobljeni, bacili su svoje puške i tražili spas u divljem bijegstvu. Konačno su se Englezi pobratili krvavih glava sa napada, koža su sa jakim snagama preduzeli kod Bouchavnesa 4. marta. U širini su od dva kilometara pošle britske jurišne čete na napad, no bile su s obiju bokova jednim smjesta provedenim njemačkim protivnapadom suzdržane i bacene natrag. Englezi su se mogli da održe samo u jednom malom dijelu rova u sredini. Kad su u noć pokušali jednim noćnim napadom da svoj neznatni zadobijeni prostor prošire, bili su krvavo odbijeni. Prema žiriškim vijestima, koje govore o jakoj topničkoj grmljavini, koja da se već od nekoliko dana čuje u cijeloj Švajcarskoj, može se zaključivati, da su se u istočnoj Francuskoj, dakle negdje od Verduna do Sundgau-a, koncentrisale snažne top-

ničke mase. Njemački Izvještaj o tome još nije ništa pobliže javio.

Interesantno je zabilježiti sve veću bojaznost, koja se opaža u pariškoj štampi pred ženjalnošću Hindenburgovom i Ludendorffovom. U toj se štampi veli, da Hindenburg nije do sada imao prilike, da svoju sposobnost dokaže i na zapadnom frontu. Tako na pr. Reinach u „Figaru“ piše, da nije isključeno e je Hindenburg došao do neke nove ili bar obnovljene ratne forme i izjavljuje, da je Hindenburg najopasniji i najstrašniji neprijatelj Francuske, što se vidi iz sjajne osnove i još sjajnijeg provedenja rumuniske po Hindenburgu vođene vojne.

Na istočnom je frontu došlo s izuzetkom onoga sjajnoga uspjeha austro-ugarsko-njemačkih četa, koji smo spomenuli već u našem broju od nedjelje samo do manjih bojeva u prednjim položajima, u kojima smo mi bez razlike ostali pobjednici. Ovi su bojevi dakako tek samo početak budućih većih operacija, što se daje zaključiti iz mnogih zadnjih vijesti. Iako jedna petrogradska vijest javlja, da je car Nikolaj stigao u ruski veliki glavni stan, drugom se potvrđuje, da je na istočnom frontu opet preuzeo kao šef velikog glavnog stožera komandu veliki knez Nikolaj Nikolajevič, a u isto vrijeme stigao je, kako smo to u juče-rašnjem našem broju javili, i novi načelnik austro-ugarskog glavnog stožera general plešadije Arz Straussenburgski u veliki njemački glavni stan i to kako se izričito u poluslužbenom saopštenju veli, u svrhu dogovora glede operacija.

U neograničenom smo podmorničkom ratu u glavnom sada upućeni samo na izvješaje njemačkih i austro-ugarskih podmorničkih zapovjednika, pošto su u logoru sporazumnih sila glede pretrpljenih brodarskih gubitaka postali nekako napadno čuljivi. Tako je prije nekoliko dana zadnji broj „Daily Telegrapha“, koji je stigao u Holandiju, izostavio ubičajene Lloydove vijesti o potopljenim engleskim brodovima, a sad je i talijanski mornarski ured odredio, da se vijesti o potopljenim talijanskim brodovima objavljuju tek od vremena na vrijeme.

U svojem je nastupnom govoru profesor dr. Bernhard Harms kod preuzimanja rektorata kijevskog sveučilišta, izabrao temu „Neograničeni podmornički rat i englesko obstrbljivanje sa živim namirnicama. Glasoviti je naučenjak došao na temelju brižnih privredno-političkih razmatranja do zaključka, da će središnje vlasti neograničenim podmorničkim ratom Veliku Britaniju bezuslovno primorati, da klekne na koljena. On je ujedno dokazao, da će ako se uzdrži dosadašnji tempo u potapljanju sporazumne tonaže, do mjeseca avgusta biti uništena približno polovica one tonaže engleske flote, koja za prekomorski promet (8,000,000 tona) dolazi u obzir. Time za Englesku u ljetnjim mjesecima započinje jedno doba, koje u dosadašnjoj svojoj historiji još nije doživjela i koje izbljuduje i pred samim patnjama napoleonskog kontinentalnog zatvora.

Irsko pitanje.

Irsko je pitanje, koje je prošlog proljeća dovelo do krvavih ustanaka, do osvojenja Dublina po Englezima, te do smatruća Casementa, ponovno izbilo na površinu. Ovaj se puta ne vodi borba po ulicama, nego u engleskom domju. Ta je borba sada dovela do značajnog rezultata: irski su nacionalisti zaključili, da više ne dolaze u donji dom. Nacionalistička je na ime stranka u nekadašnjoj sjednici donjeg doma tražila, da se pristupi neodvlačnom uvođenju homerule. Nacionalista je T. P. O' Connor zahtijevao, da zakon o homeruli, koji je bio primljen prije rata, konačno stupi u snagu, te da se tako saveznicima dokaže, kako je i Engleska u prvom redu voljna da u pogledu malih naroda učini početak od onoga, što traži od drugih, t. j. konačno ispuni zahtjev za samoupravom Irske.

Ministarski je predsjednik Lloyd George stavio na to slijedeći prijedlog: „Parlament će sa zadovoljstvom pozdraviti svako uređenje, koje će poboljšati odnos između Irske i ujedinjene kraljevine; drži međutim za neprobitačno da se u jednom dijelu Irske provede sa silom onakovo novo uređenje, koje nije odobreno od svih stanovnika.“

Asquith kao vođa većine savjetovao je, da vođe irskih stranaka to pitanje riješe međusobno. Državna konferencija, koja će se sastati odmah nakon što stignu zastupnici velikih kolonijalnih zajednica, ra-

do će se svojim savjetom pripomoći takvim pregovorima. Lloyd George, čini se, kao da je bio voljan na taj Asquithov prijedlog pristati. No vođa Iraca Redmond izjavio je, da prema iskustvu od prošle godine, kada nije uspjelo da se pitanje homerule riješi putem pregovora, neće više da o kakvoj konferenciji čuje. Redmond ne pokazuje volje, da isključi Ulster od homerule. To je bio kamen spoticanja. Redmond je jasno izrazio, da ga odgovor ministarskog predsjednika nije zadovoljio i da Irce neće dulje da o tom pregovaraju. On je sa svima nacionalistima ostavio dvoranu. Pali su doduše neki povici, no parlament je nastavio odmah sa svojim radom.

Ova je sjednica donjega doma pokazala velikom jasnoćom — za nas značajnom jasnoćom — da je Lloyd George, isto tako nesposoban da riješi irsko pitanje kao svaki ministar prije njega, već od dvije stotine godina ovamo. U drugom nam redu pokazuje ta sjednica, da su se nacionaliste odijelile od vlade. Za ljude, koji još uvijek vjeruju u engleske fraze, opet se jednom na najeklatantniji način dokazalo, koliko se imade držati do engleskih svećanih obećanja, i kako Engleska misli o slobodi malih naroda. Konzekvence, koje će iz toga nastati za unutrašnju englesku politiku, mogu biti veoma velike. Liberalna stranka sve više gubi od svoje moći, a Lloyd George javno se oslanja sve to više na northčičku štampu, koja ga želi održati na čelu ratnoga vodstva tako dugo, dok joj se to prohtije. Lloyd George i onako je danas samo njeno oruđe. Sta se međutim može dogoditi, ako Irski ne ostane mirna — to se još neda ni proračunati.

Nejednako pravo.

U prkos svim zamotanim pretnjama Woodrow Wilsona u njegovom uvodnom govoru, ipak se iz svega toga može, možda, dobiti utisak, da naš on ne želi neposredno izazvati, nego da to hoće da ostavi onir u ratu neopredjeljenim slučajevima, pa da onda iz toga prema potrebi izvede casus belli. Pošto će se američki trgovinski brodovi naoružati, za koje će pri oskudici u topovima u Sjedinjenim Državama trebati prilično vremena, to se svakog dana može računati, da takvi slučajevi mogu nastupiti. „Berliner Lokalanzeiger“ ima od 6. o. mj. vijest, da će u toku idućih četrnaest dana američki trgovinski brodovi u većim grupama krenuti na put za Evropu. O njihovom se broju čuti, ali je senator Lodge, najvjerniji od Wilsonov vjernih, izjavio, da upustvo kapetanima tih brodova, koji će svi biti naoružani, glasi: Pucaće se na svaku podmorni-

Podlistak.

Stjepko III-ć: Zagreb i njegova okolina.

1. Povijesni pregled.

Prebrodiv sretno sve bure i oluje, koje su tijekom krvavih vjekova prešli preko njegove glave i uzdrnali ga više puta do temelja, ipak Zagreb stoji slavodobitan u novi vijek i u svjetlu moderne tehnike i kulture stane se rapidno razvijati tako, da je dandanas u istinu ponos i dika svih Hrvata, ne samo prirodno već i intelektualno središte hrvatske kulture.

Ali nije uvijek bilo tako.

O samom osnutku današnjega Zagreba, povijest nam ne pruža jasnih i vjerodostojnih podataka; to je sve pokriveno tamnim velom prošlosti, te je vjerojatno, da će se taj već teško kada razodkriti, jer po svojoj prilici siže još u doba, kad su se Hrvati sa sniježnih Karata (Bjelca Hrvatska) predvodjeni od petoro braće u drugoj polovici VI. vijeka po I. doselili u današnju svoju postojbinu. Još prije toga vremena, prosudivajući po nekim starorimskim novcima i predmetima, koji su se našli u potoku Medveščaku, u Perinjskoj ulici i u okolici Zagreba, može se zaključiti, da je ovdje bila nastanjena nekada kakva rimska kolonija, koja je s tim mrtvim predmetima ostavila tragove svoje nekadanje egzistencije.

Zagreb, kao povećana varoš, spominje se u povijesti tek nakon utruća lo-

ze domaćih kraljeva. Kralj Ladislav već 1093. godine osnuje u Zagrebu posebnu biskupiju, što je dokaz, da je još onda Zagreb bio jedno od znamenitih mjesta u Hrvatskoj. U početku XIII. vijeka pr. K. spominje se današnja Vlaška ulica, jedna od najvećih i najprostranijih u gradu, pod imenom „vicus Latinorum“, t. j. ulica Latina, gdje su vjerojatno bili naseljeni tudjinci, koji su u grad dolazili tražeći zarade. U ono doba današnji gornji grad, bijaše vrlo slabo naseljen a po njemu je većinom rasla smrekova šuma, otduda današnje ime „Smrok“, „smrok“, smreka. Nešto malo kasnije vojvoda Andrija podigne grad na desnoj obali potoka Cirkvenice i to baš na mjesto gdje se danas uzdiže tako zvani „Popov toranj“.

Nakon glasovite bitke na Grobničkom polju, gdje je hrvatska junačka ruka posvema zatrla divlje sjeme varvarskih Mongola i tim spasila evropsku civilizaciju od rasula i propasti, Zagreb se naglo i znatno podigne. Pošto je kralj Bela bio onda u gradu zasnovao svoj dvor, doseli u Zagreb mnogo naroda iz Dalmacije, Ugarske, Njemačke i Italije, a s njima i nova industrija i trgovina. Oko polovine XIII. vijeka bijaše već dograđena crkva sv. Marka. Već 1261. godine kraljica Marija udijeli stanovnicima „Griča“ (gornji grad) povelju za dotaciju crkve i osobite privilegije pri biranju župnika. Prvobitna crkva sv. Marka bijaše porušena od potresa 1582. godine; nakon popravke, nastrada ponovno od požara, koji je godine 1674. bio uništio

gotovo cijeli gornji grad. Današnji pak toranj sv. Marka, koji u obliku četverouglaste kule diže se pred crkvom podignut je novčanom potporom kralja Leopolda I. Karla VI., i podsjeća donekle na tako zvanu „Sahat kulu“ „Torre dell'orologio“ u Veneciji. Vjerojatno su tu kulu izgradili Talijani.

Kako izvire iz starih listova, kralj Bela IV. prorobavio je u Zagrebu cijelu jednu godinu dana (1241.), jer je tu bio zasnovao svoje vrhovno ratno vijeće protiv invazije Mongola. Tim povodom utvrdi i starodrevni Medvedgrad i pospremi u njemu sve bogatstvo, koje je bio donio iz Stolnog Bograda. No kad već nastajuće godine 1242. provale Tartari u Hrvatsku palači i pustošeći svuda imakošto, luto nastrada i naš Zagreb i tom prigodom postane žrtvom požara ponovno stolna crkva.

Kad se kralj Bela nakon svoje čidsejade povratio iz Dalmacije, — gdje se bio sklonio pred divljom tatarskom olujom — prva mu je želja bila, da zacijeli bar donekle liute rane zadane od varvara i tom prilikom u znak zahvale za gostoprinstvo, podijeli stanovnicima Zagreba svojom zlatnom bulom razne povlastice i proglasi Zagreb slobodnim kraljevskim gradom. Osim toga pokloni Kaptolu znatan dio zemljišta, na kojemu bude pak podignut na obranu protiv neprijatelja tako zvani „Popov toranj“, koji se još danas diže u gornjem gradu i na čijim se mrkim zidinama još vide tragovi lju-tih borba i oluja, koje su preko njega prošle i koje je slavodobitno prebrdilo.

Za turske provale u Tur opolje 1469. godine, na obranu Zagreba, Kaptol utvrdi svoj grad i opaje se tvrdim zidinama. Taj zid je imao dvojaka velika vrata t. j. spram juga i to baš spram današnjeg Jelačićevog trga i na sjeveru do kraja kaptolskog posjeda Utvrđenje Kaptola nastavi se u XVI. vijeku, biskup Luka i oštrogonski kardinal Tomo Bakač Erdődy, upravitelj zagrebačke biskupije, dograđiše na uglova Kaptola posebne kule, koje se i danas vide; da zgradnja siže između 1513—1521. godine.

Kad se u Zagrebu stao jače razvijati građanski život, nastanu između dviju opština, naime Gričke i Kaptolske, česte svadje i prepirke, koje su često prelazile i granice. Tako zvan „Krvavi most“, svjedok je tih ljudskih prepiraka, koje su pak razdvojile stanovništvo na dvije protivne i neprijateljske stranke. Koncem XIII. vijeka (1293. godine) borile su se u Zagrebu dvije stranke; jedna je pristajala uz Karla Martela, slavnoga pobjeditelja Arapa kod Toussai i Pöitirsa, druga pak uz kralja Andriju. Kad je godine 1300. prispio prvi put u Zagreb iz Splita Karlo Robert praćen od bana Pavla Šubića, knezova Frankopana i drugih velmoža, usrotivši mu se tadašnji biskup zagrebački Mihajlo i bilo bi došlo sigurno do krvave svadje, da nije naglo baš u ono doba umro kralj Andrija suparnik Karla Roberta i tako prepirku dokrajčio.

Po svemu se vidi, da je već onda Zagreb bio neko važno kulturno i po-

litičko središte gdje su se odigravali svi važniji događaji naše povijesti.

U borbi za naslijeđstvo između Anjovinaca i Ljudevita I. godine 1352. njegov brat Stjepan kraljevskim sjajem sa banom dolazi na Grič. Za strašne bune, koja je nastala nakon umorstva Karla Dračkoga (1386.) hrvatski velmoža Ivan Frankopan dovodi u Zagreb velikim kraljevskim sjajem kraljicu Mariju i sina joj Sigismunda. Nakon nesretne bitke kod Mohača (1526.) opet se u Zagrebu raspriše stranačke mržnje između Ferdinandovih i Zapoljinih pristaša. Poznata je u našoj povijesti tako zvana „Seljačka buna“ predvođena od seljačkog vođe Matije Gubca, čiji se tragični epilog razvio baš u gradu Zagrebu na trgu sv. Marka, gdje se još i danas čuvaju gvozdeni tronošci s kojim je bila okrunjena Gubčeva glava i kamenovi kojima je bilo izrađeno prijestolje tobožnjeg seljačkog kralja.

Vrijedno je spomena, da je zagrebačka opština u ono doba imala pravo kovati svoj vlastiti novac; ti novci, za razliku od kraljevskih, nazivali su latinskim imenom „marturinae“ (denarius hanelis, zagrebiensis). Bijaše to mali srebrni novac, poput današnjeg novca od 40 helera. Otrag nekoliko decenija, prije uvođenja krunskoga vrijednosti, spominjao se u Dalmaciji i Bosni tako zvani „banovac“, srebrni novac u vrijednosti ondašnjih deset novčića. Takav se novac kovao u Zagrebu kroz puna tri vijeka, t. j. do kraja XV. vijeka.

U ono doba bili su se počeli lijepe

cu, čim se ona opazi! — Ako bi još trebalo dokazati o tom, kako predsjednik Wilson raspolaze sa dva pojma o pravu, onda bi on time bio potpuno pridonosen. Kolikog li ogromnog protivurječja! Njemačkim i austro-ugarskim podmornicima, kojima se ne može ozbiljno oporeći karakter ratnih brodova, hoće Wilson zabraniti da u zabranjenoj zoni pucaju na brodove bez prethodne opomene, ispitivanja njihovih isprava, pregledavanja njihovih tovara i t. d. Američkim pak trgovačkim brodovima naprotiv, s kojima bi se u prkos njihovog nacrtavanja imalo postupati kao sa neuduznim trgovačkim brodovima, daje taj isti „državnik“ nalog, da pucaju na svaku podmornicu središnjih vlasti, čim je ugledaju! Kad bi središnje vlasti vodile rat prema „propisima“ g. Wilsona, onda bi za njih bilo bolje, da ga sasvim obustave, jer bi inače u nekoliko nedjelja većina njihovih podmornica počivala na morskom dnu.

Prema međunarodnom pravu ne smiju trgovački brodovi da budu naruženi osim u slučaju, ako zaračena stranka koji trgovački brod preuđe u ratni brod i kao takovog ga označi. U protivnom se slučaju priznaje neprijatelju pravo, da ovačve naružane brodove smatra za gusarske i analogno s njima tako i postupa. Pošto se iz Amerike zvanično javlja, da će se naružiti svi trgovački brodovi, to će se oni smatrati ratnim brodovima, kojima je stavljeno u zagađu, da probiju zabranjenu zonu središnjih vlasti i iskrcavaju u sporazumnim pristaništima ratni materijal. Središnje će se vlasti dakle poslužiti samo svojim pravom, ako te naružane trgovačke brodove smatraju kao ratne i torpediraju ih isto tako kao i svaki drugi neprijateljski ratni brod, bez onih nepodesnih formalnosti, kakove su se običavale prema sporazumnim i neutralnim brodovima izvršivati prije proglašenja neograničenoga podmorničkoga rata!

Amerika i središnje vlasti.

Austro-ugarsko-američki odnosi.

Kb. New-York, 12. marta.

Bezični brzojav Reuterovog ureda od 7. o. m.: Ovdje je zvanično objavljeno da su, zbog zahtjeva Amerike za jasnije obrazlozavanje, vrata za dalje pregovore sa Austro-Ugarskom ostala otvorena. Privremeno se odlaže prekid sa Austro-Ugarskom, koji se očekivao poslije prekida diplomatskih odnosa sa Njemačkom. I ako u glavnome opširno saopštenje Austro-Ugarske neograničeno ratovanje Njemačke podržava i zastupa, ono ipak zvuči prijateljski. Na notu će se odgovoriti. Ako kakvo otvoreno djelo iznenada ne izazove prekid, što zvanični krugovi žele da izbjegnju, Sjedinjene Države neće biti voljne da iznuđe trenutnu odluku. Wilson i Lansing hoće prije svega da sačekaju na zvanični tekst austro-ugarske note, da bi ga mogli tačno proučiti.

Nacrtavanje američkih brodova.

Kb. Washington, 11. marta.

Mornaričko odjeljenje umoliće štampu, da ništa ne javlja o naružavanju američkih trgovačkih brodova. Kabelska udruženja već su umoljena, da opozovu sve vijesti o brodovima, koji bi imali da zaplove Atlantskom oceanom ili u drugom kojem pravcu.

razvijati u Zagrebu obrt i trgovina. Česte posjete kraljeva-banava i velmože uskoravali s unapredak prometa i trgovine, dolazak tudnjaca pak iz — Njemačke i Italije usavršavao je zanate i industriju. No sve to nije moglo doći do pravoga svoga izrazaja i potpunog cvata, dok su opstojale mitnice i nesredjene carinare. Svaka je uprava i župa, kako je to bilo u srednjem vijeku i u ostalim krajevima, mogle u svojem području podignuti mitnicu i odredjivati carinu. Da se to pitanje, koje je našalo narodu silne terete i bilo zaprijetka razvitku obrta i trgovine osobito u Zagrebu, stvoreno je u saboru 1481. god. osobiti zakon, koji je konačno uredio to pitanje tako, da je podignuće mitnica i uredjenje carine moglo uslijediti samo dozvolom više vlasti.

Za ono vrijeme javna nastava bila je u privatnim rukama svećenika, specijalno onih, koji su boravili u samostanima. Već na početku XIII. vijeka nalazimo u Zagrebu redovnike sv. Dinka, onda red tako zvanih Cisterata, pak Pavline, Franjevce, Isusovce i duvne sv. Klare. Svi su u redovi imali svoje posebne škole za obuku i uzgoj mladeži. Oko god. 1607., kad se protestantizam počeo širiti po Hrvatskoj, bude osnovana od Isusovaca gimnazija u Zagrebu, nešto malo prije iste redovnici osnovale i prvu štampariju u gradu. Biskup i ban Gjuro grof Drašković (1567.—1578.) osnuje u Zagrebu prvo sjemenište (bogosloviju) za svećenički podmladak, a Nikola Dianišević, veliki predstavnik zagrebačkog kaplota osnuje prvu zakladu za Akademiju u Za-

Neograničeni podmornički rat.

Značajna Chamberlainova izjava.

Kb. Bern, 12. marta.

Kako „Petit Parisien“ javlja, Neville Chamberlain je izjavio u svome govoru u Brockfordu: Potpuno je nemoguće da nam brodarnice izgrade brodske prostore i naknadi brodove, koji su postali žrtve njemačkih podmornica. Jedino riješenje, koje možemo imati u vidu, u tome je, da smanjimo i dalje uvozni broj.

Posljedice neograničenog podmorničkog rata.

Kb. Bern, 12. marta.

Na skupu francuskih brodarskih saveza upozoreno je na veliko povećanje osiguranja za plovidbu morem, što ima za posljedicu povećanje podvoznine i dalje poskupljivanje životnih namirnica. Tako se sad platilo za jedan tona uglja iz Engleske za Francusku 120.000 franaka osiguranja, dokle podvoznina nije prešla 60.000 franaka. Brodarski savez traži pomoć.

Izgubljeni engleski stražarski brodovi.

Kb. Rotterdam, 11. marta.

Prema službenom brojanju izgubljenog (potopljeno) je 40 engleskih obalnih stražarskih brodova.

Potopljenje „Minasa“.

Kb. Berlin, 12. marta.

Wolfiov ured javlja: Na talijanskom transportnom brodu „Minasa“, potopljenom 15. februara u Sredozemnom moru na putu za Solun, nalazahu se, prema iskazu dva talijanska mornara, koje je spasila naša podmornica, jedan general, tri pukovnika, dva majora i oko 1000 vojnika talijanskih četa od triju raznih pukova, koji su svi poginuli ulijed veoma nemirnog mora.

Inostrani novinari u Crnoj Gori.

Kao što smo već javili, dozvolilo je austro-ugarsko vrhovno vojno zapovjedništvo predstavnicima neutralne inostrane štampe, da razgledaju Crnu Goru i Arbaniju i upoznaju socijalne i privredne prilike ovih zemalja. O ovoj posjeti javlja „Cetinjske Novine“:

Izvištelji su u subotu dne 3. o. m. pripjeli iz Kotora pod vodstvom c. i k. kapetana Hesslera i poslaničkog tajnika pl. Hevesya u Cetinje. Među njima se nalazila poznata danska spisateljica Karin Michaelis, Švedka su zastupali gg. Dr. H. Wigert-Lundström (Göteborgs Morgenspost), Gunnar Berndson (Göteborgs Aftonbladet) i Simon Brandell (Dagens Nyheter — Stockholm): iz Danske dođoše gg. Paul Sarauw (Politiken, Kopenhagen) i Henri Hellisen (Berlingske Tidend, Kopenhagen). Iz Svajcarske Dr. Karl Weber (Basler Nachrichten). Ovim se novinarna pridružio i Dr. Maks Mueller od „Münchener-Augsburger Abendzeitung“. Gosti su pozvani bili u častnički menažu vojnog generalnog guvernerstva, a u nedjelju primila ih je Njeg. Preuzvišenost generalni guverner podmaršal pl. Weber. Iza toga razgledaše pod vodstvom gradskog zapovjednika prikovnika pl. Marochlina školu, manastir, pozorište, kraljevski konak, pučku kuhinju, Danilovu palaču, rusko poslanstvo, kupelj u Danilovoj bolnici i opštinski ured. U manastiru dočekao ih je metropolit Ml.:rofan, koji se pred izvišteljima tom prilikom izrazio riječima zahvalnosti o djelovanju vojne uprave. — U ime cjelokupnog navedenog društva posjetio je dr. Karl

Weber i naše uredništvo pokazavši veliki interes za uređja lista. U nedjelju poslije podne oputovali su gosti u Rijeku i Podgoricu, a onda su vratili se u Rijeku nastavili svoj put u Skadar.

Grof Zeppelin.

Saučešće Njegovog Veličanstva cara i kralja Karla.

Kb. Stuttgart, 12. marta.

Iz Beča je stigao ovaj brzojav: Grofu Zeppelinu Brandensteinu. Njegovo c. i k. apostolsko Veličanstvo moli Vaše Visokodstvo povodom smrti Vašeg gospodina tasta, Njegove Preuzvišenosti generala konjice grofa Ferdinanda Zeppelina, epohalnog pronalazača i cilju svjesnog osniavača njemačkog zrakoplovstva, da primite najviši izraz najiskrenijeg i najdublje saučesća Njegovog i Njezinog Veličanstva carice i kraljice i da to saopštite i Vašoj gospodji supruci. Po najvišem nalogu: Zdenko princ Lobkowitz, generalmajor.

Borbe na zapadu.

Francuska na kraju svoje snage.

Kb. Amsterdam, 11. marta.

„Nieuwe Courant“ izvodi, da Francuska stoji na kraju svoje snage. Od 28. januara Francuska je pretrpjela tri poraza, koje više ne može popraviti. O djelatnosti se novoga generalisima vrlo malo opaža.

Rusija.

Nemiri u Petrogradu.

Kb. Petrograd, 12. marta.

(Reuterovo saopštenje.) Zapovjednik petrogradskih četa objavljuje jednom proklamacijom sljedeće: Zbog nemira posljednjih dana, nasilja i napadnih pokušaja na vojnike i redarstvo kao i održanosti skupova na ulicama u prikos izdatoj zabrani upozorava se stanovništvo, da su čete dobile zapovjest da čine upotrebe oružja i da se ne ustručavaju od nikakvih mjera radi održanja reda u prijestonici. Novine ne izlaze, tražnjavi su obustavljeni.

Car Nikolaj u ruskom glavnom stanu.

Kb. Petrograd, 11. marta.

Car Nikolaj stigao je u ruski glavni stan. Dočekao ga je i pozdravio načelnik velikog glavnog stožera Aleksejev, kojemu je car izjavio svoje veselje, što je ozdravio i mogao opet preuzeti svoju djelatnost.

Poremećaj u preposu hrane.

Kb. Kopenhagen, 3. marta.

Petrogradska telegrafiska agentura javlja, da je zbog jakog snijega ove zime nastao poremećaj u prenosu hrane željeznicama. Zbog toga su vladali u stanovništvu preterana briga i strah, da će ponestati zaliha u hljebu. Naročito žene nižih staleža izazvale su nemire u nekim dijelovima gradskim, koji energičnim mjerama vlasti nijesu uzlele ozbiljan karakter. U jedno je uveden čitav niz izvanrednih mjera, tako n. pr. javna prodaja hljeba u raznim dijelovima gradskim. A pošto je i padanje snijega popustilo, to je povraćaj normalnih prilika još samo pitanje od nekoliko dana.

nog djakovačkog biskupa J. J. Strossmayera još 1867. god. proširi se u sveučilište sa svim fakultetima osim medicinskoga, na zasnovanje kojega se baš ovih dana ozbiljno radi.

Zagreb, koji je tekom vijekova, kako smo već uvidjeli iskusio mnoge gorke kušnje, morao je još 1880. god. iskušati užasne posljedice od strašnog potresa, koji je na dan 9. novembra uzdrmao silno grad i okolicu, nanesavši silne štete. No narodi i gradovi kô da od svoje nesreće crpaju nove snage i nakon toga sa osvježenom silom razvijaju, tako i naš bijeli Zagreb, prebrodivši slavonskobitno sve elementarne udarce sudbine i ljudi, stane se razvijati sve ljepše i ljepše.

Kad je god. 1895. blagopokojni car i kralj Franjo Josip I. posjetio Zagreb, nadje ga u potpunom razvoju i cvatu sa svim karakteristikama jednog velikog i kulturnog grada. Od tada je već prošlo dvadeset i dvije pune godine i grad nije ni časka sustao u svom razvitku. On još uvijek posjeduje svoj privlačivi čar, što izvire iz njegovog zgodnog topografskog položaja, iz romantične prirode, koja odasvud kruži i iz one nekakve inamne unutarnje snage, koja izvire iz svijesti cjelokupnog njegovog stanovništva, da je on naime pozvan, da bude lučonošom cjelokupnom narodu i cijelom slavonskom jugu, da bude najme atrakcionna tačka, koja će povremeno privlačiti k sebi sve narodne intelektualne enerzije u radu i djelovanju za velike zadatke kulture i civilizacije.

(Svršice se.)

Francuska.

Položaj francuske vlade.

Kb. Bern, 12. marta.

Francuska štampa bavi se skoro iskjučivo parlamentarnim debatama. Vladi odani listovi priznaju, da je položaj Briandov bio neko vrijeme pokoleban. Tome na suprot piše „L' Oeuvre“: Većina, kojom je Briand prodro, nije bila bog zna kako oduševljena. Briandu se više ne odbrava, ali se trpi njegova vladavina.

Francuski socijaliste.

Kb. Rotterdam, 11. marta.

„Nieuwe Courant“ javlja, da je „Havas“ objelodanio samo u polovici rezoluciju francuskih socijalista o učešću na zemaljskoj odbrani dotle, dok je ugrožen opstanak Francuske. U drugoj polovici rezolucije odbijena je pomisao osvajanja i tražen trajni mir uz jamstvo nacionalnih prava.

Najnovije brzojavne vijesti.

Umro američki poslanik u Sofiji.

Kb. Sofija, 12. marta.

Ovdašnji američki poslanik je umro naprasno uslijed kaplje.

Katastrofalne nepogode.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Kopenhagen, 12. marta.

U Danskoj traje strahovita vijavica. Plovidba parobroda iz Malmö do Kopenhaga, koja obično traje dva sata, sada traje 32 sata. Od tri dana na ovamo bijesne neprekidno sniježne bure, koje saobraćaj na kopnu i moru ograničavaju na do sad nezapamćeni način. Inače žive ulice Kopenhaga su puste. Svi listovi govore o ovim sasvim neobičnim katastrofalnim nepogodama.

Dresden, 12. marta.

Od 48 sati bijesne u Saskoj, Tiriškoj i u Rudnim gorama strahovite sniježne bure. Saobraćaj je većinom prekinut.

Paris, 12. marta.

Kako listovi javljaju, u Francuskoj i Španiji vlada velika nepogoda.

Veliki broj rijeka u Španiji je izašlo iz korita.

U provinciji Cordovi poplavljeno je mnogo gradova i sela, i presečeni su od svakog saobraćaja. Ima mnogo ljudskih žrtava. Saobraćaj je na većini pruga prekinut.

Ministarski predsjednik Romanones je izjavio, da će nepogoda još više pooštriti krizu radne snage i životnih namirnica, koja je inače već teška.

U marsejskom pristaništu nepogoda je pričinila velike materijalne štete. U srednjoj i sjevernoj Francuskoj traje vijavica. Zbog velikog snijega nastala je u Parisu oskudica u životnim namirnicama, jer je saobraćaj jako otežan.

Bura na obali Gibraltara.

Kb. Frankfurt, 12. marta.

„Frankfurter Zeitung“ javlja iz Madrida: Bura, koja je bjesnila na cijeloj španskoj obali, bila je naročito žestoka na obali Gibraltara. Sedam velikih brodova, koji su bili uplovidi u pristanište, potonuli su ili su nasjeli.

Porušen kabel između Danske i Engleske.

Kb. Kopenhagen, 12. marta.

Ponovo je porušen jedan kabel između Danske i Engleske, tako da je još samo jedan ostao. Oštećeno mjesto kabla se nalazi na engleskoj obali u zabranjenoj zoni, tako da se na popravku ne može ni pomisljati.

Iz Hrvatske i Bosne.

Hrvati prije trista godina na sočanskom bojištu.

Nakladom dvorske knjižare L. W. Seidel & Sohn u Beču, izašlo je djelo pod natpisom „Osterreichs Kampf für sein Südländ am Isonzo 1615—1617.“, što ga je napisao i izdao kao kroniku drugog furlanskog rata po savremenim izvorima dr. Antun Girs, c. k. zemaljski povjerenik za čuvanje historijskih spomenika u Austrijskom primorju. U toj je knjizi feljtonistički prikazana historija rata, koji se vodio između Austrije i Metaka prije trista godina na istom području, na kome se vodi danas proti Italiji. Taj je rat s obzirom na razvitak bojeva i neprijateljskih podhvata prava slika i prilika sadašnjeg talijanskog rata. Otkad su Habsburgovci zavladaali Furlandskom, dogodilo se 1616. g. po drugi put, da je ova svojoj vladalačkoj kući svagda vjerno odana zemlja morala podnijeti najljuću nevolju poradi dugoga rata, kome je susjedna država dala povoda. Tad su na drugi put htjeli Mletci, koji su nadaleko gospodovali morem i kopnom, učiniti ognjem i mačem kraj tome, da mala sretna Furlandska i dalje pripada Habsburgovcima i da carev narod u susjednom sjevernom području još imade po pravdom pravom svoj otvoreni put na more i u južne krajeve.

Dvije pune godine trajao je tada Austriji nametnuti rat, a vodio se poglavito oko Gradiške i Gorice, u Furlandskoj, po mletačkoj i austrijskoj Istri, kao i u Koruškoj do Kvarnera. No u njem se je naposljedu morao neprijatelj neslavno i uz vlastite osjetljive gubitke s bojišta

povući, a da nije baš ni jedne od svojih dalekosežnih osvajačkih pohoda ostvario. Brojem maleni, ali hrabrom desnicom i srećem junačkim kud i kamo nadmoćniji od neprijatelja, zaustavili su vojski nadvojvode Ferdinanda neprijateljsku bujicu u dugim krvavim bojovima, u kojima nalazimo kneza Nikolu Frankopana Tržačkoga a mladjeg mu brata Vuka Krsta s njihovim hrvatskim četama (Uskocima) i u kojima su se oni osobito odlikovali. U tim je bojovima nadalje slavno učestvovali i našao junačku smrt Adam barun Trautmannsdorf, zapovijedajući pukovnik u Hrvatskoj („Obrišt der krawatsch-windischen Gräntzen“), koji je po nalogu nadvojvode Ferdinanda bio preduzeo zapovjedništvo nad četama na Soči. Tu nam se javlja također junak nad junačima 60-godišnji Dane Frankol sa svojim hrabrim Karlovcanima, koji je također ostavio svoj život na bojištu.

Grad i okolica.

Priznanje povodom nove izgradnje mosta Beograd—Zemun.

Povodom završenja gradnje stalnog željezničkog mosta između Beograda i Zemun, izrazilo je vrhovno vojno zapovjedništvo prema Preuzvišnoj zapovijesti Njegovog Veličanstva, svoju zahvalu svima onima, koji su bilo kojim načinom imali učešća na ovom „krunisanju“ zlatnom djelu gradnje željezničkih ratnih mostova, tom spomeniku pronalazačke snage i energije ugarske industrije te tehničkog znanja, koja sve pobjeđuje. U savezu je s tom zahvalom direktija ugarskih državnih željeznica izrazila svoje priznanje upravniku sekcije nadinspektoru Moricu Maureru, inspektoru Karlu Rotteru, nadmorniku Johanu Benzcu, te mjerničima Ernstu Köiberu, Alfredu Pilderu, Hugi Liedemanu i Hugi Matay-u, koji su se pri ovoj radnji očitost istakli.

Pohvalno priznanje c. i k. glavne vojne gubernije.

Njegova Preuzvišenost gospodin glavni vojni guverner barun R h e m e n izrazio je predsjednicima opština Joci Davidoviću u Ljuboviji, Vladimiru Nikoliću u Gračanici i Tihomiru Gjukiću u Gor. Ljuboviji, kao i žandarmerijskom stražmeštru Omeru Fazliću u Gor. Tresnici, za njihovo uspješno djelovanje u jednoj akciji za ratnu skrb „Pohvalno priznanje“ u ime vojne glavne gubernije.

Prvi lijepi dan.

U nedjelju smo imali prvi lijepi dan u Beogradu, kao preteču ljepšim proljetnim danima. Poslije duge i jake zime, koja je bjesnila još od novembra mjeseca, pa sve do posljednjeg dana, evo došao nam je i jedan lijepi sunčani dan. Poslije snijega, koji je više puta zavejavao krovove i ulice, pojavljuje se ljepo proljeće, koga svi tako rado očekujemo. Sve je odmah oživjelo. Pojavio se samo prvi lijepi dan sa toplim sunčanim zracima, a Beograd je dobio življu i ljepš izgled. Kafane i gostionice su oživjele, u svima kabanama čuo se veselo žagor i prijatni razgovori. Korzo u Knez Mihajlovu ul. bio je pun, a i Kalimegdan je oživio! Snijeg se sasvim otopio i lijepe mirisave trave otpočele su već veselo, da podižu svoju glavicu. Sve su staze bile pune otmjenog i lijepog svijeta. Staza pored Save bila je cijelog dana zauzeta. Posjetioci su prijatno posmatrali divan izgled sa Kalimegdana na utoku Save u Dunav.

Sa lica sviju čitalo se nešto prijatno, nešto veselo, što nam dolaze lijepi proljetni dani, puni mirisavog cvijeća, sa čistim svježim lijepim vazduhom, punim mladosti, zdravlja, prijatnosti i veselja.

† Leon Dragutinović.

Pozorišni je direktor Leon Dragutinović prije nekoliko dana umro u Osijeku. On je u svoje vrijeme sa svojom pozorišnom družinom gostovao i u Beogradu u Nišu, a priredjivao je predstave i u raznim srpskim pokrajinskim gradovima. Kasnije je osnovao u Trstu slovensko pozorište, dok nije najzad postao direktorom osječkog pozorišta.

Dragutinović bio je u svoje doba vaqljan glumac i spretan reditelj. Neumornim marom i prirodjenom živahnošću dizao je pozorišni život, naročito u Osijeku.

Pokoj mu duši!

Javne prodaje.

Po odluci starateljskog suda izložice se javnoj prodaji zaostavština pok. Avgustine Nikolić na dan 26. marta 1917. u njenoj stanu u Resavskoj ulici br. 76. Prodaja će početi u 9 sati prije podne.

Pozivaju se kupci da na ovu prodaju dodju.

Po odluci starateljskog suda izložice se javnoj prodaji i zaostavština pok. Spasoja Stojčevića na dan 30. marta 1917. u ulici kralja Aleksandra pred kufanom „Mali Balkan“. Prodaja će početi u 9 sati prije podne. Pozivaju se kupci da na ovu prodaju dodju.

Pomoć za mart.

Ured za potpis činovnika, umirovljenika i umirovljenica izradio je priznanice za pomoć za mjesec mart do broja 2386, koje se mogu odmah i dobiti. Priznanice se izdaju samo poslije podne od 3 do 5 i po sat, o čemu se zainteresovani ma skreće pažnja.

Upozoravaju se lica, koja primaju pomoć, da je kod prijema priznanice potrebno imati uz redarstvenu („žutu“) legitimaciju, radi ustanovljenja identičnosti. Ovu je legitimaciju potrebno imati i prilikom prijema same pomoći na blagajni car. i kralj. zapovjedništva mosne brane i grada Beograda.

Pomoć se prima na istoj blagajni sutra dan prije podne po prijemu priznanice.

Nadjeno.

U blizini je etapne pošte u Makedonskoj ulici nadjena svota novca. Nalazi se kod zapovjedništva policije. — 7. marta nadjena je u hodniku e. i. k. vojničkog kasina za vrijeme jedne časničke predstave jedina svota novca. I ta je svota položena kod redarstvenog zapovjedništva.

Izgubljeno.

Saveta Jovanović izgubila je na putu od Ratarske ulice do Bulbulidera jednu bijelu platenu torbicu sa devet komada banknota pa 2 krune; legitimacijama, koje glase na njeno ime, te kupovina za živežne namirnice.

Marija Stefanović, sa stanom na Topčiderskom brdu, na Cvetnom trgu je izgubila jedan crni kožni novčanik, u kome je bila jedna novčanica od 10 kruna i 25 novčanica od 2 krune. Čestitit nalazač se molji, da novčanik preda policijskom zapovjedništvu.

Kretanje stanovništva.

Izvištalj prijavnog ureda od 12. marta: prijavljeno 66, objavljeno 10, selidaba 46; u hotelima prijavljeno 91, objavljeno 78; ostaje u hotelima svega 202 prijavitelja stranaca.

Izvištalj prijavnog ureda od 12. marta: prijavljeno 48, objavljeno 22, preseljeno 23; u gostionicama prijavljeno 86, objavljeno 94, ostalo u gostionicama prijaviteljenih stranaca svega 194.

Prikaz karte Fritz Dörge Bank d. dr.

Današnjem broju našeg lista priložen je zanimljiv prikaz karte Fritz Dörge Bank d. dr. Budimpešta, Kossuth Lajos ut. 4. na što obraćamo pažnju.

Ispravka.

U objavi c. i. k. elektrane, štampačoj u jučerašnjem našem podnevnom listu, potkrala se jedna štamparska greška. Dotični pasus treba tačno da glasi: I. za obe vrste svjetlosti (Gleich und Wechselstrom): 120 volta, do zaklj. 5 amp. 6 HW... i. t. d. (Pogrešno je bilo štampano KW.)

Narodna privreda.

Držanje živine u podrumima.

Jedan poljoprivrednik piše pod gornjim naslovom u zagrebačkom „J. L.“: Jedna od najvećih naših pogriješaka je ta, da dovoljno ne pazimo na prostorije, u kojima držimo ili smo odlučili držati stoku ili drugu živinu. Prazne podrumne prostorije često su nam zavodnici. Ne misleći mnogo, u brzo se odlučimo i privedimo na brzu ruku podrum ili za privremenu štalu ili smjestimo u njega živinu. Ja sam sam upao nekoliko puta u tu pogriješku, a i nekogi moji znanci. To žalosno iskustvo iznašam danas, da upozorim drugove na štetne posljedice.

Da ne pregradjujem štalu, dao sam smjestiti u podrum dvije junice. Jednu staru šest mjeseci, a drugu jedanaest mjeseci. Mislio sam prodati dva vola te kasnije junice smjestiti natrag u štalu. Podrum je bio zračan, sa dosta velikim prozorima. Nakon četiri sedmice opazio sam da su junice unatoč dobrog hranjenja postale mršavije i iz dana u dan manje jele. Oči su im postale sluzave, crvene i nabrekli. Uzrok si nijesam mogao odmah protumačiti. Posavjetovao sam se sa prijateljem. Njegovu mišljenje je bilo, da je možda smještenje u podrumu uzrokom nezadku junica. Spremiš junice u štalu i pustio sam ih cijeli dan na zraku i suncu u tvoristu. Za četrnaest dana oporavile se potpunoma moje junice na moje veliko veselje.

Pretprošle je godine bila silna vrućina. To kao da je smetalo moju orpingtoriku te nije htjela sjediti na jajima. Neko me savjetovao, da ju stavim u podrum. Sjedela je, redovno, jele, ali je zlo izgledala. Nakon osam dana izgledala je tako zlo, da sam ju morao premjestiti u toplije prostorije. Bilo je prekasno, nakon nekoliko dana je uginula. Priripominjem, da je podrum bio odviše vlažan i imao samo jedan mali prozor, koji sam držao otvoren.

Jedan moj znanac premjestio je zbog jake zime kokoši u podrum, misleći, da će u laganom kokošinjacu ozepsti. Nakon osam dana izgledale su kokoši zlo. Perje je izgubilo sjaj. Nakon daljih osam dana otekle im oči. Nakon drugih osam dana bile im oči skoro sasna otečene i gnojne. Premjestio sam ih natrag. Zima im nije naškodila. Uz njega spasio sam sve.

Drugi susjed stavio je u podrum svoje belgijske kuniće sa mladima. Zadržan drugim poslom nije četrnaest dana prilegao životinje. Kada je došao u podrum, začudio se, kunići su zlo izgledali. Boja im izgubila sjaj; živahnost im nestala; toli su slabli. Kod pobližeg istraživanja opazio je, da su životinjama oči potpunoma otekle. Dao ih je prenijeti na

prvotnje mjesto i ispirao im oči sa mlakim čajem od kamelica. Uz sva nastojanja poginulo mu osam mladih kunića.

Naše kućne životinje opskrbljene su dobro od naravi, pa nije potrebno spremati ih radi zime u podrum. Obični kokošinjci i štale dovoljni su, da ih zaštite od zime, a ljeti može se što god preušetiti, da im opet ne bude prevruće.

Svim gospodarima savjetujem, da nikada ne stavljaju životinje u podrum.

Razne vijesti.

Prenošenje fotografskih slika telegrafom bez žica.

Poznato je, da je već srazmjerno dosta davno pronađen način, kojim se fotografske slike mogu prenositi telegrafskim putem. Još prvih godina našega stoljeća učinjeni su vrlo uspješni pokušaji u tome pravcu, ali se nov pronalazak još nije dovoljno popularizirao u štampi i. t. d., pošto još nije dovoljno savršen. Sada pak javljaju neki njemački listovi, da je profesor dr. Arthur Korn pronašao način, kojim se fotografije mogu prenositi ne samo običnim kopnenim telegrafom, već i podmorskim kabelom i čak šta više telegrafom bez žica.

Aparat, koji je dr. Korn u tu svrhu sagradio osniva se na svojstvu selenskih stanica, koje jače ili slabije prenose struju prema tome, da li su jače ili slabije osvijetljavane. Prema tome se slika, koja se ima dostaviti obavije u vidu providnoga filma oko jednog valjka, u kojemu se nalazi selenska stanica. Svjetlost postepeno pada na svaku tačku slike, pa prema tome, da li je pojedino mjesto na snimku providnije ili manje providno, dakle jasnije ili tamnije, selenska stanica sprovođi jaču ili slabiju struju. Pošto su kod bezžičnog telegrafa valovi struje slabiji nego li kod običnog telegrafa, to se oni u ovome slučaju pojačavaju spajanjem vrlo osjetljivih relaijskih stanica radi pojačavanja struje. Slaba struja prolazi kroz vrlo osjetljivi galvanometar, te prema jačini struje miče skazaljku jače ili slabije.

Kazaljka pri svome kretanju prelazi iznad niza kontakata, a da ih ne dotiče. Malene iskre, izazvane prelazom kazaljke iznad kontakata posreduju kao sprovođnik za struju jakoga napona, takozvanu Teslinu struju. Koliko parova kontakata ima, toliko ima i Teslinih krugova. Svaki Teslin krug odgovara određenom paru kontakata i time izvjesnoj jačini struje. Teslinom se strujom omogućava prolazanje obične struje. Ta se struja sprovođi Siemensovim aparatom za telegrafisanje. Ovaj sprovođi diferencije struje pomoću jedne kombinacije rupica, tako, da svaka rupica odgovara izvjesnoj jačini struje. Svaka se rupica automatski pretvara u aparat u izvjesno slovo. Ta se slova na drugoj, t. j. prijemnoj stranici opet pretvaraju u odgovarajuće struje. Slika prima tačku po tačku, te donekle liči na autotipiju.

Kinematografski snimci na morskom dnu.

Williamsonov pronalazak. — Kako se vrši snimanje. — Brod „Jules Verne“. — Borba između čovjeka i ajkule.

Ernst Williamson američki kinofotograf izmislio je način, kojim se omogućava snimanje filmova u morskim dubinama, čim se, osobito u naučne svrhe, proširuje djelokrug kinematografa. Taj pronalazak osniva se na tome, da se sa parobrodom spoji jedna cijev, koja treba da je dosta široka, da se može kretati; mora biti dosta jaka, da podnese pritisk vode i u samoj morskoj dubini, i pored toga mora biti tako elastična, da može slijedovati kretanju parobroda, na kojemu je pričvršćena. Poslije mnogih pokušaja pošlo je za rukom sastaviti prikladnu cijev, koja se sastoji od tankih listića čelika, koji su na stotinu utisnuti među vezove iz kovanoga gvozdja. Taj je kostur okružen debelim slojem gumene tkanine, da ne propušta vodu. Prema tome bilo je moguće načiniti cijev, dugačku 30 metara, koja se prema potrebi može i skratiti. Pošto je grlo cijevi u istoj visini kao i krov na brodu, lako se može dovesti vazduh; u unutrašnjost vode stepenice.

Na suprotnoj strani pod vodom proširena je cijev tako, da čini mali opservatorij iz tkanine od jute u prečniku od dva metra. Tu se mogu udobno smjestiti dvije osobe, od kojih jedna snima slike, kroz posebno za to sastavljen prozor od dvije jače ploče, a druga daje posadi broda potrebne znakove i upravlja produživanje ili skraćivanje cijevi. Prvi su pokušaji učinjeni kod Norfolk-Harbour-a na otvorenoj pučini; ovdje je voda tako tamna, da se već u dubini od dva metra ništa ne vidi. Za to je bila potrebna baterija od 2000 svijeća za osvijetljenje morske dubine. Ako se pusti uže sa mamkom, to dolaze čitava jata riba na vidik. Williamson je tu snimio samo trenutne snimke, koje su izvršno ispale, te na izložbi u New-Yorku pružile toliko zanimanje, da se neko društvo bogataša zainteresovalo novim pronalaskom. Tako je došlo koncem godine 1914. do ekspedicije na Bahamska ostrva, Nasanska draga (mali zaljev) pružila je najpovoljnije uslove za preduzeće. Ta-

mo je danju svjetlost tako jaka, a voda tako providna, da se može prilično duboko vidjeti u okean. S toga je ovdje bilo moguće raditi bez svjetiljaka. U svrhu toga preduzeća sagradjen je zaseban brod, koji nosi u počast pisca „Hiljadu milja pod morem“ ime Jules Verne. Dug je 13 metara, širok 4 metra, a ime u sredini trupa nalik na kutiju otvor od 6 kvadratnih metara, u koji je učvršćena cijev. Bajan je bio pogled, koji se fotografirama pružio u morskog dubini. Vidjeli su alge morskijh poljana, množinu riba crvenih kao rubin, a plavih kao safir, džinovske spužve nalik na goleme gradove cjetnjača, korajla, dugih oko 3 metra, kako pružaju otvrdnute krvave ruke. Williamson je mogao sve te pojave snimiti u svojem opservatoriju tako udobno, kao u kakvoj raskošnoj uređenoj sobi na brodu. Snimci su bili tako bogati, da su pomoću njih otkrivene mnoge nove morske životinje i biljke. Najveći je trljumf pronalaska, kod snimanja filmova bio snimak borba između čovjeka i ajkule (morskog psa). Spuštena je konjska strujna, a cijev pomaknuta na lice mjesta. Već poslije četvrt sata opažene su modrikaste sjene sa bijelim trbuhom, kako kruže oko mjesta. Duskora nestanu, pa se poslije pola sata vrate još u većem broju. Izgleda, da je cijev zastrašila ajkule, jer su tek treći dan došli do užeta. Medjutim je stajao na palubi „Jules Verne“-a veliki crnac, držao je među-bijelim zubima nož, te je pažljivo posmatrao vodu. Bio je to jedan od najboljih gnjuraca u celoj Americi, koji se spremao na opasnu borbu sa ajkulama. Odjednom skoči u vodu. Posmatrač u cijevi očekivali su najvećim uzbuđenjem događaje, koji će se zbiti. Ne potraja dugo i čovjek je stajao brk u brk prema ajkoli. Životinja je bila očito iznenađena, njezine peraje igraju, njezin rep udaraše po vodi. Tada pokuša, da iznenadi ronoca iznenadnim pokretom, ali ronoc je bio na oprezu. Rukama i nogama žestoko uzburka vodu, propliva ispod trbuha svoga neprijatelja; munjevit udarac — i struja rumene krvi obojadisa vodu, dok se pobjednik odmah uzdigao na površinu. Vidjelo se još, kako se ajkula grčevito previla, zatim kako se trbuhom okrenutim gore, grči i izlazi na površinu. Tako je snimljen prvi film borbe između čovjeka i ajkule, prizor koji je sam po sebi vrlo rijedak i jezovit.

Majčin glas.

Neki mladi belgijski vojnik služio je na fronti kao biciklista, pa je ranjen. Dovoze ga u jednu vojnu bolnicu, gdje ga spopsede silna čežnja za domovinom. Njegovo se stanje nije popravljalo, jer se nije dao umiriti, dok ne vidi svoju majku ili ne čuje njezin glas. Pošto njegovu majku, glasovitu pjevačicu, nijesu mogli dovesti na frontu, činilo se, da se ova želja neće moći ispuniti. „Dnog dana, kad se ranjenik probudio, čuo je gdje njegova majka pjeva jednu od najljepših svojih pjesama. Uprava bolnice dala si je na ime dobiti jednu gramofonsku ploču, koja je u ovom čudnovatom slučaju dobro poslužila, jer se mladić počeo poslije toga oporavljati.“

Nasamaren tat-džepar.

Nekom se džepokrادیci u Beču desila vrlo neugodna neprilika. Bilo je to u tramvaju. Vagon dupkom pun, pa su mnogi stajali, među kojima i neka elegantna gospođa. Na jednom stajalištu napadno se u nju gurnuo, te brzo sašao s vagona. Gospođa znajući, da se izvode mnoge krađe, posegne u džep i primjeti, da joj je ukradena novčarka s 20 kruna. Budući da je tramvaj već dalje krenuo nije mogla tata prgoniti, pa je nervozno još jednom posegnula u džep i gle! Napijala je nešto, izvadi i vidi krasan prsten s velikim briljantom. S prvog stajališta uputila se na redarstvo, gdje je vrijednost prstena ustanovljena sa 1600 kruna, te joj rekoše, da će njoj pripasti, ne javi li se vlasnik, a taj će bez sumnje radje pregoreti taj gubitak, nego da ga zatvore kao džepokradicu.

Pas koji razlikuje jezike.

„Tägliche Rundschau“ donosi vijest iz sjeverne Francuske: Idu nedavno u Gni-su jednostavni tobdžije „barbari“, koji uza svu svoju „nekulturu“ govore dobro francuski k jednoj boljoj francuskoj obitelji, da si dadnu nešto odjeće. Iza ponovnih posjeta nastaje uvijek živahan razgovor. Kad god dolaze u kuću pred večer, pozdravi ih bijesni čuvar kuće. Jednom zovne domaćica za razgovora psa u sobu i to ime „Strick“, a vojnici pitaju, kako to „C“ est un chien allemand, — to je njemački pas — rekne im gospođa, te ispriča, kako su ovog psa ostavili njemački vojnici pred duže vremena. Na to tobdžije nagovore psa njemačkim jezikom, a on skoči k njima, stane se umiljavati i pokazivati, što umije. Domaćica zove psa, no on ne sluša, te na svu silu hoće s vojnicima. Kad su vojnici došli slijedeće večeri, mjesto da im pas brani ulaziti, on ih pozdravi veselim lajanjem.

Doživljaj grofa Zeppelina.

God. 1900. boravio je grof Zeppelin u Zenevi. Mnogi su u to doba promatrali njegove pokušaje sa skepsom, a našlo se i takvih, koji su pouzdano tvrdili, da stari gospodin nije kod zdrave pameti. Intere-

santan je događaj, što ga je grof Zeppelin doživio u jednoj ženskoj kavani.

Jedan od gostiju interesirao se za grofa Zeppelina, te pozove konobara i upita, tko je taj stari gospodin. Konobar pogleda Zeppelina i kaže gostu:

„A molim vas, to vam je neki suludci Nijemac“. I pri tom napravi konobar oko čela poznatu alegoriju.

„A što mu je? Zašto ga smatrate ludim, jer on baš tako ne izgleda.“

„Dabome. Vele za njega, da je vrlo učen. Ali što čete, luckasti starčić utu-vio si je u glavu, da mora letiti po zraku!“

Posljednje brzopjavne vijesti. Izvjestaj bugarskog glavnog stožera.

Sofija, 12. marta.

Macedonsko bojište.

Jaka su neprijateljska odjeljenja poslije duže topničke pripreme pokušala da uznapreduju u prostoru između ohridskog i prespanskog jezera, no bila su zadržana. Istočno od prespanskog jezera do Crne Reke živahna topnička djelatnost. U zavijutku Crne Reke provalilo je jedno odjeljenje njemačke pješadije u neprijateljske rovove, otkuda se povratilo povevši sa sobom zarobljenike. Na ostalim frontama slaba topnička vatra, a na Strumi izvidničke čarke.

Rumunsko bojište.

Kod Isacce pojedinačni topnički hltci. Istočno od Tulče čarkanja prednjih straža.

Povratak grofa Bernstorffia.

(Naročiti brzopjav »Beogradskih Novina«)

Berlin, 12. marta.

Njemački je poslanik u Washingtonu, grof Bernstorff stigao u sutbotu u noći u Kristijaniju, odakle je u nedjelju otputovao u Kopenhagen. Doček je u Kristijaniji bio impozantan.

General pješadije Arz kod njemačkoga cara.

Kb. Berlin, 12. marta.

Danas je prije podne primio car Wilhelm u audijenciju novog načelnika austro-ugarskog glavnog stožera, generala pješadije, Arza Straussenburgskog.

Revolucionarni nemiri u Petrogradu.

Kb. Berlin 12. marta.

Prema jednom izvješću stockholmskog dopisnika „Vossische Zeitung“-a, iznosi broj mrtvih, koji su poginuli za vrijeme revolucionarnih nemira zbog gladi, 300 do 400. Kravli događaji, koji su se odikrali prošlog ponedjeljka do srijede, ne zaostaju u svojim grototama, za oktobarskim događajima 1905. Značajno je, da su za ovih nemira gladne mase čuli u istoj mjeri poklici za mir, kao i oni, kojima se tražio hleba. U petrogradskim političkim krugovima vlada bojazan, da su ovi revolucionarni nemiri preteče većih događaja, koji bi se mogli proširiti i izvan Petrograda.

Grey — teško obolio.

(Naročiti brzopjav »Beogradskih Novina«)

London, 12. marta.

Kako „Times“ javljaju, Sir Edward Grey teško je obolio. Njegovo stanje izazivlje zabrinutost.

Kriza u francuskom kabinetu.

(Naročiti brzopjav »Beogradskih Novina«)

Zeneva, 12. marta.

U francuskom je kabinetu došlo do krize, koju je izazvalo preključeranje glasanje u komori, kod kojega je vlada dobila većinu od samo 15 glasova. U sutbotu se održalo izvanredno ministarsko vijeće, a kasnije se opet vijećalo u Elyse-u pod predsjedanjem Poincaréovim. Položaj je kabineta svakim danom sve slabiji, tako da se jednoga dana može kabinet da nadje u manjini. Kabinet je zaključio, da svoju konačnu odluku učini ovisnom od nove komorske debate u cijeloj vladinoj politici. Listovi dovode ovaj položaj u vezu sa pogoršanjem privrednoga položaja zemlje i sa nemogućnošću, da Briand odstrani podmorničku opasnost. Sadanja je većina Briandova kabineta najmanja od njegovog stupanja na vlast, t. j. od novembra 1915. godine.

Meksiko.

Kb. Zeneva, 12. marta.

„Petit Parisine“ javlja iz Washingtona, da položaj u Meksiku postaje uznemiravajući. Potvrđuje se vijest, da je u blizini grada Meksika uređjena postaja za brzopjav bez žica, s kojom je Njemačka u direktnoj veći. Isto se tako čini, da su istinite vijesti, da njemačke podmornice imaju u meksičkim pristaništima svoje uporište. Njemačkim je podmornicama po svoj prilici zadaća, da onemoguće izvoz petroleja u Englesku. Za današnji je predsjednički izbor nominiran Carranza kao jedini kandidat, Amerika se počinje pripravljati na svaku eventualnost.

Zvanične objave.

Gr. br. 271-6. 1917.

Objava.

Starateljski sudija c. i kr. okružnog suda u Valjevu, odjeljenje za građanske sporove, objavljuje, da je Milivoje Tadić, bivši stanovnik u Šarbanima, umro 24. avgusta 1915. bez zavještaja. Pa pošto se nezna mjesto prebivanja Zivorada Tadića, kao zakonitog nasljednika, to se objavljuje, da mu je od strane starateljskog suda postavljen za kuratora Milutin Avramović. Rečeni nasljednik se ovim ujedno poziva, da računajući od danas pa za godinu dana treba da izjavi, da li želi činiti upotrebu od svoga prava nasljedstva. U protivnom slučaju provešće se bez njega rasprava o nasljedstvu.

Valjevo, 26. februara 1917.

Sud c. i k. okružnog zapovjedništva, građansko odjeljenje.

E. N. 47-4.—1917.

ODLUKA.

U stvari stalno u Bacognano (ostrvo Korzika) odsutnih Radovana i Milije Atanasijevića postavlja se za kuratora njihovog zajedničkog imanja Raško Dželebdžić, sopstvenik kavane u Požezi. Odsutni su bili stanovnici Beograda, a imanje im se nalazi u Požezi (okruza užičkog). Razlozi: Radovan i Milija Atanasijevići su kao bjegunci već više od jedne godine u Bacognano (ostrvo Korzika) u Francuskoj, daklem u neprijateljskoj zemlji odsutni. Pa pošto nijesu nikoga opunomoćili za vođenje njihovih poslova i pošto kiradžije i zakupnici imanja već veće svoje duguju, a koje treba uterati, to je bilo umjesno postaviti kuratora. Izbor je učinjen na osnovi predloga opštinskog predsjednika iz Požeze i Dobrije Spasojevićeve, nečaknje odsutnih.

Požega, 19. februara 1917.

Sud c. i k. okružnog zapovjedništva u Užicu, građansko odjeljenje.

Poziv na pretplatu!

Od 1. marta počela je nova pretplata.

Umoljavamo, da istu biagovremeno obnovite, da u dostavljanju naših novina ne bi nastalo prekidanje.

Pri obnavljanju pretplate, upozoruje se na nove cene, koje su sledeće:

Mjesečna pretplata

Table with subscription rates for different regions and countries.

Kod plaćanja imade se tačna adresa čitko navesti.

Kod preselivanja a naročito kod promjene poljne pošte, nužno je, da se osim tačne nove adrese takodje i predjašnja adresa navede.

Administracija

„BEOGRADSKIH NOVINA“

Et. pošta Beograd.

Mom dragom i do-brom bratu

Svetozaru K. Rnsidisu

bivem inspektoru ministarstva gradjevina

davaću godišnji pomen 14. marta (u sredu) u 10 i po časova u crkvi sv. Marka.

Ožaloščena sestra

Anka.

29655

Izveštavamo srodnike i prijatelje, da ćemo davati svome milom i nikad ne zaboravljenom

Milanu D. Zdravkoviću

trgovcu ovd.

četrdeseto-dnevni pomen, u petak 16.3. marta 1917 god. u 11 časova u Sabornoj crkvi.

Beograd, Mart 1917. god.

Ožaloščeni:

Mati, Aleksandra; braća: Ljubomir, Đorđe, Tanasije, Aleksandar i Siniša; sestre: Jelisaveta, Olga i Danica 29642

Srećka,

koja je kod nas kupljena 3. ov. mjeseca

Br. 42.115

dobila je 8. ov. mjes. pri izvlačenju

K 200.000

Banka Kronfeld D. D.,

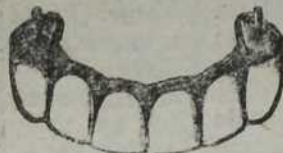
Zagreb.

Mali Oglasi

PRIMAJU SE:
Knez Mihailova ulica 38.

Dentistu F. B. Brill

— Beograd. —
Makedonska ul. 5. (do Pošte).

Zuba veštačke u zlatu i u kauruku samo se u mom Ateju izradjuje po najboljem originalnom americkanskom sistemu. Primam od 8—12 i 2—6. 29608-1

Kupovine i prodaje

Ugalj za loženje peći u manjim i većim količinama može se dobiti Kraja Milana ulica br. 51. 29595-2

Debar Piano

odličnog kvaliteta na prodaju. Obratiti se Prote Mateje ul. 36. (Stavilo). 29584-2

Traži se dobar glasovir za kupiti. Ponude pod adresu 6. Svoboda, Zemun, Postrestante. A 2319

Pod zakup 2 prona zemljišta za sejanje: jedan u vinogradu više Careve Cuprije, a drugi u ulici Miloš Pocerac. Za uslove upitati u Miloš Veliki 52. 29670-2

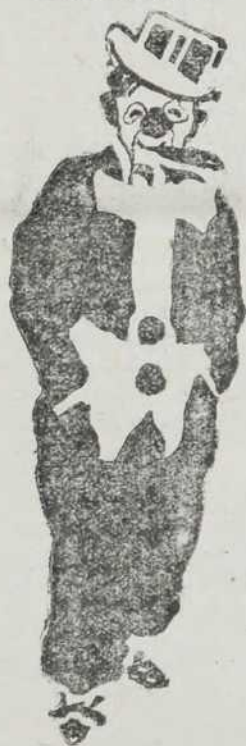
Predavanja.

Po dobivenom odobrenju davaju privatnu nastavu iz svih predmeta učenicama nižih razreda ženske gimnazije i više ženske škole, a odraslima iz srpskoga jezika. — Obratiti se svako poste podne u Brančevskoj ulici 29. (više Crkve Sv. Save).

Milivoje Simić
direktor gimnazije.
29621-7

BOGRADSKI ORFEUM

predje:
BOULEVARD

Prva Predstava U PETAK

16. marta 1917.

129 sati u veče

sa prvoklasnim veštačkim snagama.

OBJAVA.

Ovim se stavlja do sveopšteg znanja, da su nove srećke XXXVII lutrije poslije revizije po kontrolnom organu kr. ug. ministarstva finansija. — Predane kolekterima na raspisavanje. Ovim se obelodanjuje red izvlačenja (izvršavanja), odobren po vlaškom ministarstvu finansija:

I. razred. Vučenje 13. i 14. aprila 1917.

Ulog 12 Kruna.	
1 à	K 60000
1 à	20000
1 à	10000
1 à	5000
3 à	2000 6000
5 à	1000 5000
8 à	500 4000
30 à	300 9000
100 à	100 10000
3350 à	40 134000
3500 zgod.	K 263000

II. razred. Vučenje 16. i 18. maja 1917.

Ulog 20 Kruna.	
1 à	K 70000
1 à	25000
1 à	10000
1 à	5000
3 à	3000 9000
5 à	2000 10000
8 à	1000 8000
20 à	500 10000
110 à	300 33000
4350 à	80 348000
4500 zgod.	K 528000

IV. razred. Vučenje 11. i 12. jula 1917.

Ulog 40 kruna.	
1 à	K 90000
1 à	30000
1 à	20000
1 à	15000
3 à	10000* 30000
5 à	5000 25000
8 à	2000 16000
10 à	1000 10000
120 à	500 60000
4850 à	170 824500
5000 zgod.	K 1,120.500

III. razred. Vučenje 13. i 14. juna 1917.

Ulog 32 Kruna.	
1 à	K 80000
1 à	30000
1 à	20000
1 à	15000
3 à	10000 30000
5 à	5000 25000
8 à	2000 16000
10 à	1000 10000
120 à	500 60000
4850 à	130 630500
5000 zgod.	K 916500

V. razred. Vučenje 14. i 16. augusta 1917.

Ulog 32 kruna.	
1 à	K 100000
1 à	30000
1 à	20000
1 à	15000
3 à	10000 30000
5 à	5000 25000
8 à	2000 16000
10 à	1000 10000
120 à	500 60000
3850 à	200 770000
4000 zgod.	K 1,076.000

VI. razred. Vučenje od 12. septembra do 10. oktobra 1917.

Ulog 24 Kruna.

1,000.000 JEDAN MILIJUN KRUNA

U srećnom slučaju najveći zgoditak		
1 nagrada premija	600000	K 600000
1 à	400000	400000
1 à	200000	200000
1 à	100000	100000
1 à	80000	80000
1 à	60000	60000
1 à	50000	50000
1 à	40000	40000
2 à	30 00	60000
2 à	25000	50000
4 à	20000	80000
5 à	15000	75000
25 à	10000	250000
50 à	5000	250000
405 à	2000	810000
760 à	1000	760000
1140 à	500	570000
30600 à	200	6,120000
33000 zgoditaka i nagrada		Kruna 10,555.000

Ravnateljstvo kr. ug. povl. razredne lutrije

Tolnay. Hazay.

Upiti preprodavaoca radi nabave srećaka imaju se upravititi na ravnateljstvu **kr. ug. povl. razredne lutrije, Budapešt, (IV. Eskü-tér 5.)**

Naš mili andjelak, naše miło i nikad neprežaljeno mezimče, brat

+ Momir - Moma

u trećem mesecu svoga andjelskoga žyota danas nas je za svagda ostavio, posle kratkog ali vrlo teškog bolovanja.

Izveštavajući o ovome naše srodnike i prijatelje molimo ih za saučesće u ovoj našoj prevelikoj žalosti.

8-III-1917 god.
Kraljevo.

Većito ožalošćeni i nikad neutješni:

Otac, Mihailo Marković, bivši sudija; mati Leposava, braća: Miodrag, Predrag i Ljubi-voje i sestra, Jovanka sa ostalom rodbinom,

29651

Izveštavamo svoje poštovane mušterije da je

FABRIKA SLAMNIH SEŠIRA

na Smed. Djermu

Radomira Jokića

otvorena i da je otpočela rad za nastupajuću proljetnu sezonu.

Preporučujemo veliko stovarište gotovih dječijih i muških slamnih šešira u svima fazonima i kvalitetima. 29619

+ Stevan Malenović

penzionar i advokat

preminuo je 7.-20. februara u dubokoj svojoj starosti posle dugog bolovanja.

Srodnike i prijatelje izveštava 29648
Jagodina, 8.-III.-1917. Ožalošćena porodica.

Naša dobra mati, odnosno sestra

+ MILEVA G. RADOVANOVIC

rodj. Nenadović

preminula je sinoć u 9 časova uveče, naprasno.
Beograd, 12-III-1917,
Skopljanska 20.

Ožalošćeni:

kćeri: Solija Nik. Radojevića, Ljuba G. Radovanovića, braća: Djoka i Nikola Nenadović i ostala rodbina. 29667